

Een duurzaam vervoersbeleid

Snijden in de budgetten is een verschijnsel dat de meeste facility managers zullen herkennen. In deze tijden van crisis moet ieder dubbeltje opnieuw worden omgedraaid. Tegelijkertijd krijgt dezelfde facility manager de opdracht om de duurzaamheid van de organisatie te verbeteren.

Uit de ervaring van CFP blijken deze onderwerpen goed te combineren in de aandachtsgebieden energie en vervoer, samen goed voor 95 procent van de CO₂-footprint van bedrijven. Een concreet stappenplan helpt om tot een duurzaam vervoersbeleid te komen.

TEKST: BERT VAN RENSELAAR

Woon-werkverkeer, zakelijk reizen en vliegkilometers veroorzaken de grootste uitstoot als gevolg van werkplekken in kantoren. Het aandeel van de totale mobiliteit in de Nederlandse CO₂-uitstoot is 22 procent.

In de afgelopen 20 jaar is de werkelijke CO₂-uitstoot van mobiliteit met 30 procent gestegen terwijl de totale uitstoot 'slechts' met 7 procent is gestegen (zie figuur 1). Het grootste deel van deze uitstoot wordt bepaald door bedrijven en de

keuzes die zij maken met betrekking tot mobiliteit. Het wagenpark is daarbij meestal de verantwoordelijkheid van de facility manager, die daarmee een sleutelrol speelt in het daadwerkelijk reduceren van CO₂-uitstoot.

Om de uitstoot van CO₂ integraal aan te pakken en draagvlak te creëren voor het nemen van maatregelen, dient beleid opgesteld te worden. Dit begint doorgaans met het bepalen van de huidige situatie. Door middel van benchmarking kunnen realistische doelstellingen gesteld worden. De derde stap is het opstellen van een strategie om deze doelstellingen te behalen. De laatste stap is de implementatie van het beleid, om de verwachte reductie daadwerkelijk te realiseren (zie figuur 2).

Bepalen huidige situatie

Een van de methoden voor het bepalen van de huidige situatie met betrekking tot de CO₂-uitstoot van uw organisatie is de Nationale CO₂ Benchmark. Dit is een nationale database van kennis en ervaringscijfers waarmee uitstootreducties zichtbaar worden gemaakt. De methode van meten, is gebaseerd op het Green House Gas protocol, een internationale standaard voor het meten van CO₂-uitstoot. De uitstoot wordt gemeten binnen de categorieën elektriciteit, brandstoffen, afval, papier, water en vervoer. Deze nulmeting is het startpunt voor CO₂-reductie van uw organisatie. Uit de ervaring van CFP blijkt dat mobiliteit goed is voor 52 procent van de CO₂-footprint van bedrijven (zie figuur 3). Bij verschillende zakelijke dienstverleners kan dit oplopen tot soms wel 90 procent van de CO₂-footprint.

Bepalen doelstellingen

Wanneer de huidige situatie is bepaald en het besparingspotentieel is vastgesteld, kunnen realistische doelen gesteld worden. Om een haalbaar besparingspotentieel vast te stellen, is het zinvol om de organisatie te benchmarken met andere organisaties. De gestelde doelen kunnen betrekking hebben op het besparen van kosten of het reduceren van CO₂-uitstoot. Dit zijn heel concrete doelen, die goed meetbaar zijn. Daarnaast kunnen andere doelstellingen een rol spelen in het vervoersbeleid. Reductie van de uren die men reizend doorbrengt bijvoorbeeld, of het bewuster plannen van vergaderingen die hierdoor efficiënter verlopen. Hierdoor wordt de productiviteit van de medewerkers verhoogd,

wat indirect geld oplevert. Met hetzelfde aantal mensen kan dan immers een significant hogere omzet worden behaald.

Bepalen strategie

Er zijn twee belangrijke strategieën om een daling van de kosten en CO₂-uitstoot van vervoer te bereiken. Ten eerste zal een organisatie proberen het aantal kilometers zoveel

mogelijk te beperken. Als dit gedaan is, zal de uitstoot van de resterende kilometers zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Voor beide zijn er verschillende mogelijkheden, in dit artikel een overzicht van de acht meest interessante maatregelen.

A. Minder rijden

Kilometers worden voornamelijk verreden om van thuis op het werk te komen, om klanten te bezoeken of om op andere locaties te vergaderen. Er zijn drie belangrijke instrumenten die bedrijven kunnen inzetten om het aantal gemaakte kilometers te verminderen:

- thuiswerken,
- videoconferencing,
- carpoolen.

Deze instrumenten maken deel uit van het concept Het Nieuwe Werken.

Bert van Renselaar MSc is Consultant bij adviesbureau Corporate Facility Partners (www.cfp.nl).

Thuiswerken

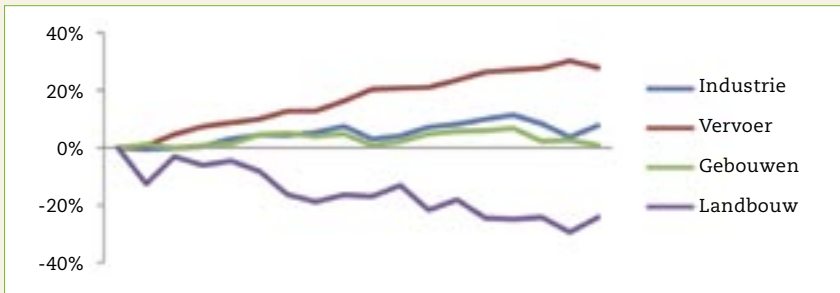
Veel mensen staan iedere dag uren in de file om op dezelfde tijd op kantoor aanwezig te zijn. Wanneer iedereen in uw organisatie één dag in de week helemaal thuis werkt, scheelt dit 20 procent van de reistijd, brandstofkosten en CO₂-uitstoot van woon-werkverkeer. Andere voordelen van thuiswerken zijn een betere balans tussen werk

Een ontwikkeling is de fietssnelweg waar de fietser altijd voorrang heeft

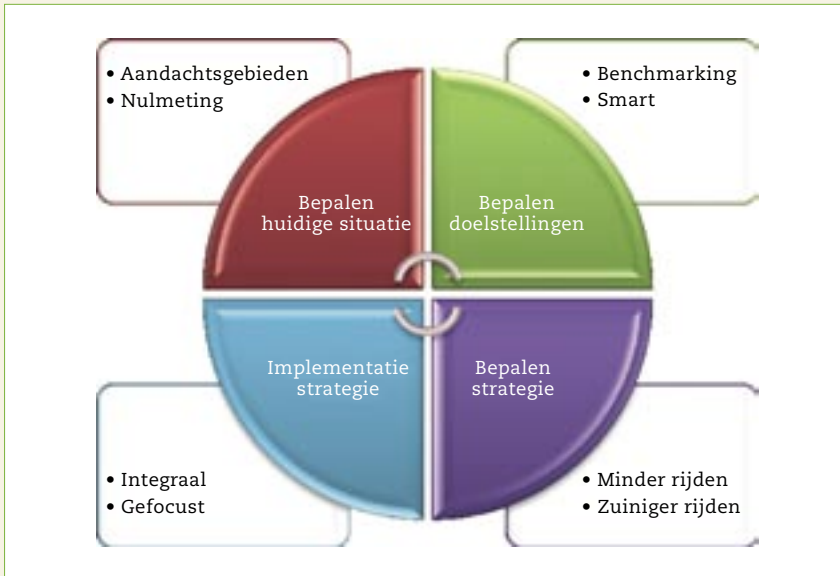
en privé, minder stress en de mogelijkheid om zeer geconcentreerd te kunnen werken. Voor de werkgever kan dit resulteren in meer gemotiveerde werknemers, hogere kwaliteit van het afgeleverde werk en een besparing op de huisvestingslasten. HP bijvoorbeeld, sloot acht van de negen Nederlandse kantoren bij de invoering van Het Nieuwe Werken, waardoor de huisvestingslasten per medewerker gehalveerd werden. Om thuiswerken te ondersteunen is een werkplek, computer, telefoon en toegang tot alle benodigde bestanden en applicaties belangrijk. Daarnaast moet de mentaliteit binnen de organisatie veranderen. Managers moeten sturen op resultaat in plaats van aanwezigheid en werknemers zullen met deze verantwoordelijkheid om moeten kunnen gaan. Om dit proces goed te laten verlopen, is het aan te raden ervaren adviseurs in te schakelen die hierbij kunnen helpen.

Videoconferencing

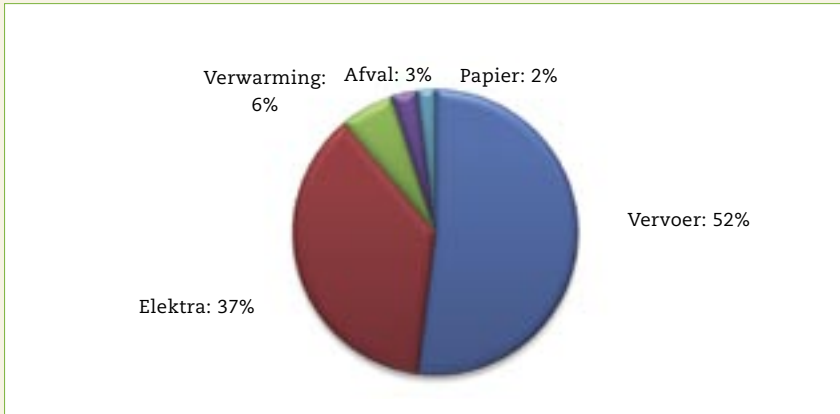
Verhuurders van videoconferentiezalen kregen te maken met extreme drukte toen in april het Europese luchtruim enkele dagen gesloten bleef vanwege een aswolk. De videosystemen werden vooral gebruikt om te kunnen overleggen of een presentatie of lezing te geven. De bezwaren tegen videoconferencing vanwege de kosten, de complexiteit en de kwaliteit zijn de afgelopen jaren weggenomen door innovaties. Hiermee is videoconferencing een reële optie om de zakelijke kilometers flink terug te dringen. Hierbij maakt het niet uit of er wordt verga-

Figuur 1: CO₂-uitstoot Nederland, mutaties categorieën van 1990 tot 2007 (Bron: CBS).

Figuur 2: Stappenplan voor een duurzaam vervoersbeleid (Bron: CFP).

Figuur 3: CO₂-footprint gemiddelde uit CFP Expert Systeem (Bron: CFP Expert Systeem).

derd met een vestiging in Rotterdam of in Tokyo. Bedrijven met meerdere vestigingen kunnen meestal binnen 1-2 jaar een dergelijk systeem terugverdienen. Investerings zijn nodig in de hardware van het systeem en de kosten voor de verbinding.

Carpoolen

Logistieke bedrijven plannen hun routes en lading optimaal om de hoeveelheid vervoerde goederen te maximaliseren en het aantal verreden kilometers te minimaliseren. Een (half)lege vrachtwagen betekent een lagere marge op de omzet. Wie

regelmatig in de file staat, ziet dat dit voor automobilisten niet zo werkt. Dagelijks rijden veel collega's apart van elkaar dezelfde routes naar hun werk. Dit inefficiënte gebruik van de beschikbare ruimte leidt tot hogere kosten en meer CO₂-uitstoot. Andere gevolgen zijn een hogere parkeerdruk op uw terrein, meer files, minder effectieve werktijd en meer stress. Bij carpoolen geldt het omgekeerde van de hiervoor genoemde effecten. Hierdoor is het een zeer interessante optie voor werkgevers om carpoolen onder hun werknemers te promoten. Dit kan middels een

onbelaste reiskostenvergoeding of het geven van privileges zoals een parkeerplaats vlakbij de ingang.

B. Zuiniger rijden

Voor de kilometers die niet vermeden kunnen worden, is het belangrijk deze zo zuinig mogelijk te verrijden. Mogelijkheden hiertoe zijn:

- fietsen,
- openbaar vervoer,
- alternatieve brandstoffen,
- energielabels,
- gedrag.

Zuinig rijden resulteert in een lager brandstofverbruik, wat minder CO₂-uitstoot en lagere kosten tot gevolg heeft. Zuiniger rijden kan bereikt worden door nieuwe concepten en innovaties met betrekking tot aanschaf en gebruik van auto's en kan het verbruik per kilometer tot 20 procent terugbrengen.

Fietsen

Al sinds de uitvinding in 1817 is de fiets het meest zuinige vervoermiddel dat bestaat. Doordat er geen fossiele brandstoffen nodig zijn om de fiets voort te bewegen, is fietsen een CO₂-neutraal vervoermiddel. Wanneer medewerkers met de fiets naar het werk komen, is dit goed voor het milieu, de portemonnee en de gezondheid van de medewerkers. Om medewerkers te stimuleren te gaan fietsen kan de werkgever een onbelaste vergoeding verstrekken tot € 749. Een nieuwe ontwikkeling is de fietssnelweg zonder kruisingen waar de fietser altijd voorrang heeft. Dit maakt fietsen sneller en veiliger. Op dit moment kent Nederland al acht fietssnelwegen, in de toekomst wordt er een veelvoud aan fietssnelwegen verwacht.

Openbaar vervoer

Wanneer afstanden te groot zijn om te fietsen, is het openbaar vervoer de meest zuinige manier van reizen. De uitstoot per reizigerskilometer is gemiddeld bijna vier keer zo laag als de uitstoot per autokilometer. De voordelen van het reizen met het openbaar vervoer zijn enigszins gelijk aan die van carpoolen: een lagere parkeerdruk, minder files, meer effectieve werktijd en minder stress. De locatiekeuze van kantoren is een belangrijke succesfactor bij het

stimuleren van openbaar vervoer. Daarnaast zijn verschillende vervoerscombinaties mogelijk, zoals het gebruik maken van de OV-fiets. Een regeling die de auto én het openbaar vervoer combineert, kan zelfs goedkoper zijn dan alleen het gebruik van leaseauto's.

Alternatieve brandstoffen

De meeste auto's in Nederland gebruiken diesel of benzine. Er zijn meer brandstoffen beschikbaar die minder CO₂ per kilometer uitstoten. De meest gangbare zijn op dit moment LPG en aardgas die per liter ongeveer 40 procent minder CO₂ uitstoten dan reguliere brandstoffen.

Naast bovengenoemde brandstoffen, is het ook mogelijk helemaal CO₂-neutraal te rijden. Een elektrische auto heeft een emissie van 0, mits de gebruikte energie duurzaam is opgewekt. Op dit moment zijn alle grote automerken bezig met het ontwikkelen van volledig elektrische auto's. De eerste volledig elektrische auto zal eind 2010 in Nederland rijden. Tegenover een iets hogere nieuwprijs, staan 0 procent bijtelling, geen BPM (aanschafbelasting), geen wegenbelasting en lagere brandstofkosten (10 cent per kilometer lager). De verwachte actieradius van 160 kilometer is voor de meeste zakelijke rijders voldoende, zeker als de auto op kantoor kan worden opgeladen.

Energielabels

Een handige hulp bij het kiezen van een zuinige auto is het energielabel. Dit label geeft de relatieve zuinigheid van een auto weer, van een zuinig

A-label tot een onzuinig G-label. Een auto met een G-label stoot gemiddeld 60 procent meer CO₂ uit dan een even grote auto met een A-label. Het energielabel is eenvoudig op te

gebruik van brandstof besparende accessoires zoals toerenteller of cruise control dragen hieraan bij. Er zijn verschillende manieren waarop organisaties hun werknemers kunnen

De moeilijkst te beïnvloeden factor wellicht is het gedrag van de bestuurders

nemen in de leaseregeling. Het beste kan gekozen worden voor kleine auto's, die over het algemeen de laagste uitstoot en de laagste leasekosten hebben. De overheid betaalt hieraan mee, door meer belastingvoordelen aan de rijders te geven naarmate de werkelijke CO₂-uitstoot lager wordt.

Gedrag

De moeilijkst te beïnvloeden factor wellicht is het gedrag van de bestuurders. Door vroeg te schakelen, met een gelijkmatige snelheid te rijden en goed vooruit te kijken kan een bestuurder al snel 10 procent op het brandstofverbruik besparen. Ook het

stimuleren zuinig rijgedrag toe te passen. Hierbij kan gedacht worden aan training in zuinig rijden of het opzetten van een interne competitie.

Implementatie

Uiteindelijk zal het duurzame vervoersbeleid uitgevoerd moeten worden. Belangrijk hierbij is dat er wordt gemeten en gerapporteerd of de beoogde resultaten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Door het integraal toepassen van de acht genoemde tips zijn organisaties op korte termijn in staat tot 40 procent van de kosten en CO₂-uitstoot op het gebied van vervoer te reduceren. Nog belangrijker is dat de facility manager er voor zorgt dat de organisatie wordt voorbereid op de toekomst. Een toekomst waarin olie-schaarste één van de grootste problemen is en duurzame mobiliteit één van de belangrijkste antwoorden hierop!

REAGEREN?
fmm@weka.nl

STELLING

'Over tien jaar reizen we minder dan twee keer per week naar ons werk.'

- Reageer op: www.facilitymanagementplatform.nl

advertentie